

2019-03-12

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2018/1101

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Motion – Vego-norm i kommunal verksamhet

Motion den 19 november 2018 av Oscar Dahlström med flera (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget att införa vego-norm i Nacka eftersom verksamheterna ska ha ett stort utrymme att själva besluta hur verksamheten ska utformas och minskning av måltidernas klimatpåverkan kan ske på många olika sätt.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att kommunens verksamheter ska erbjuda en växtbaserad rätt som huvudalternativ för att göra en insats för både klimatet och folkhälsan. Förslaget är ett sätt att minska klimatpåverkan från måltiderna och är i linje med miljömålen i miljöprogrammet. Enligt Nackas styrmodell tar verksamheterna ansvar för att nå målen på de sätt som passar verksamheten bäst och det ska inte styras centralt och därför föreslås att motionen avslås. Vad gäller hälsoperspektivet är det viktigt att säkerställa näringsriktigheten i en vegetarisk kost vilket ställer högre krav på personalens kunskap och kompetens. Inköpsenheten har tillsammans med Valfärd skola och Valfärd samhällsservice utbildningsinsatser för att höja medvetenheten och kompetensen i strävan att nå kommunens miljömål.

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott bereder frågan utifrån produktionsområdets ansvar. Eftersom förslaget i motionen även berör verksamhet som drivs på uppdrag av kommunen kommer motionen beredas i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Förslagen i motionen

I motionen föreslås att ställa krav på verksamheterna att välja växtbaserade livsmedel för att göra en stor insats för både klimatet såväl som för folkhälsan genom att:

- erbjuda en växtbaserad rätt som huvudalternativ.
- om en rätt med animaliska råvaror ska serveras bör den stå som ett alternativ.

- detta ska gälla i kommunens alla serveringar – allt från förskola till äldreboenden, samt i såväl verksamhet i kommunal drift som i verksamhet som drivs på uppdrag av kommunen.

Enheternas utredning och bedömning

Intentionerna bakom förslaget att öka den växtbaserade kosten i kommunens verksamheter är i linje med miljömålen i *Miljöprogrammet 2016-2030* att minska klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp och att minska utsläppen av växthusgaser per person. Miljömålen gäller även de verksamheter som drivs i uppdrag av kommunen.

Enligt Nackas styrprincip har verksamheterna stort utrymme att själva besluta hur verksamheten ska utformas och att minska måltidernas klimatpåverkan kan ske på många sätt. I vägledningen *Hållbara måltider* för kommunens skolor och förskolor framgår bland annat att verksamheterna ska:

- sträva efter att öka andelen vegetariska rätter och med fördel erbjuda ett vegetariskt alternativ varje dag
- hålla nere mängden kött och öka mängden vegetabilier t.ex. genom att ersätta en del av köttet med baljväxter i köttfärsås och färsbiffar samt att välja kött som belastar miljön så lite som möjligt
- välja rotfrukter, grönsaker och frukter efter säsong

Enligt skollagen ska maten i förskolan och grundskolan vara näringsriktig genom att följa Livsmedelsverkets näringsrekommendationer. För att säkerställa näringsriktigheten i en vegetarisk kost och få barnen att välja den framför det animaliska alternativet ställs högre krav på personalens kunskap och kompetens då exempelvis järn, D-vitamin och Omega 3 framför allt finns i animaliska livsmedel såsom kött och fisk. Inköpsenheten arbetar tillsammans med Valfärd skola och Valfärd samhällsservice för att höja kompetensen samt medvetengöra miljömålen genom utbildningar, inspirationsföreläsningar och workshops, exempelvis genom seminarieserien *Framtidens mat* som arrangerats under perioden september 2018-februari 2019. Det är dock upp till måltidspersonalen och pedagogerna att implementera och omsätta kunskaperna i sina verksamheter på det sätt som passar respektive verksamhet bäst.

Verksamheterna inom Valfärd samhällsservice erbjuder vegetariska eller andra specialkostalternativ för de som efterfrågar det, där man utgår från individens eget ansvar och förmåga att välja. Fokus i verksamheterna är att erbjuda mat med anpassat näringsinnehåll som kunderna uppskattar. För äldreomsorgen är måltiderna en av de viktigaste faktorerna för kundernas trevnad och fokus ligger på att erbjuda mat de vill ha för att vara konkurrenskraftiga.

Som redogörs ovan följer det ut av Nackas styrmodell att verksamheterna ansvarar för att nå målen på de sätt som passar verksamheten bäst och det ska inte styras centralt och därför förslås att motionen avslås. Kommunstyrelsens verksamhetsutskott bereder frågan utifrån

produktionsområdets ansvar. Eftersom förslaget i motionen även berör i verksamhet som drivs på uppdrag av kommunen kommer motionen beredas i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser. Vegetarisk kost har generellt har ett lägre inköpspris än en animalisk kost.

Konsekvenser för barn

Förslaget i motionen om att erbjuda en växtbaserad rätt som huvudalternativ bedöms kunna ha konsekvenser för barn då det är av stor vikt att säkerställa näringsriktigheten i måltiderna vid ersättande av animalierna med näringsrika livsmedel från växtriket, såsom baljväxter, fullkornsprodukter, grönsaker och berikade mjölkprodukter alternativt berikade vegetabiliska drycker.

Bilaga

1. Motion

Marina Förström
Inköpare
inköpsenheten

Helena Ekwall
Chef för verksamhetsstöd
Välfärd skola

Henrik Feldhusen
Bitr. produktionsdirektör
Välfärd samhällsservice